

REPUBLIKA SLOVENIJA
OKROŽNO SODIŠČE V MARIBORU

Številka: III Kpd 40945/2018
Datum: 9. 9. 2018

Poslano KS-u

dne 10 -09- 2018 ob uri 8.00

Podpis: *Wubke*

OKROŽNO SODIŠČE V MARIBORU

ZUNAJOBRAVNAVNI SENAT

ZADEVA: Nesoglasje k predlogu Okrožnega državnega tožilstva v Mariboru za odreditev pripora zoper privedenega Andreja Šiška
ZVEZA: Predlog ODT za odreditev pripora z dne 9. 9. 2018

Kriminalisti Policijske uprave Maribor, Sektorja kriminalistične policije so s kazensko ovadbo št. 2312-224/2018/4 (3F331-01) (9004514) z dne 8. 9. 2018 privedli k dežurnemu preiskovalnemu sodniku Andreja ŠIŠKA, [redacted] ker je utemeljeno sumljiv storitve kaznivega dejanja Ščuvanje k nasilni spremembi ustavne ureditve po določbi prvega odstavka 359. člena KZ-1 v zvezi s kaznivim dejanjem oboroženega upora po določbi prvega odstavka 355. KZ-1, ker naj bi v času od 11. 1. 2017 do 5. 9. 2018, v Lesičnem, Apačah, Mariboru in Metliki, zato da bi ogrozil ustavno ureditev Republike Slovenije, pozival in ščuval k neposredni storitvi kaznivega dejanja oboroženega upora iz prvega odstavka 355. člena Kazenskega zakonika (KZ-1), ko je v več posnetkih, ki jih je objavljajal na straneh Facebook profila z imenom Slovenka TV, spletni strani youtube ter drugih javno dostopnih spletnih straneh, vlado R Slovenije predstavljal kot nesposobno zagotoviti varnost na območju R Slovenije ter zato pozival k oblikovanju alternativne družbene ureditve R Slovenije ter k samovoljni alternativni obliki oboroženih sil, grozil predsedniku vlade Miru Cerarju, ki ga je v posnetku objavljenem na spletu dne 11. 1. 2017 imenoval za veleizdajalca, rodomornika, genocidnika, lažnivca, prevaranta, in morilca, da se mu bo zgodila stara ljudska pravda 'Kramola' (upor zoper vladarja in oblast), ki se bo začela in končala na Trgu svobode v Mariboru, ko je: (1) sprva 24. 6. 2017 v Lesičnem organiziral dogodek, na katerem naj bi po svojem zatrjevanju ustanovil Deželo Štajersko; (2) zatem pa, 1. 9. 2018, s pomočjo [redacted] ter drugih neznanih oseb, v Apačah, na Janhovi 13, organiziral postroj najmanj 50 pripadnikov oborožene skupine, ki jo je poimenoval Štajerska varda in se imenoval za njenega poveljnika, pri čemer je udeležence, ki so bili po njegovih navodilih oblečeni v kamuflažna oblačila s podkapami, z nekaj kosi orožja in nevarnega orodja ter zastavami v rokah postrojil, pri tem pa je tudi sam nosil jurišno puško Crvena Zastava, model 70, nato pa kot poveljnik imel govor, v katerem je izpostavil nujnost obstoja Štajerske varde, saj obstoječe varnostne sile

Republike Slovenije niso sposobne vzdrževati reda, pozival pripadnike redne policije, vojske in obveščevalno varnostnih služb, da se pridružijo vardi, obljubljal, da bodo vojaško urili vse, ki bodo to želeli, da naj pridobijo čim več ljudi iz drugih delov Slovenije, da bi se podobne varde organizirale tudi drugje, da za njih zakoni Republike Slovenije ne veljajo, da je potrebno sedanjo oblast Slovenije napasti in zrušiti, da se jim ni treba razorožiti in da bodo policisti to razumeli, ko bodo dobili »šus v koleno« ter da bodo pripadniki varde trenutno mirovali, ko pa bo prišla divja burja, jo bodo zajahali, nato pa so prisotni podali svečano roto (prisego) Štajerski vardi, dogodek pa je bil posnet in je fotografije ter posnetke naknadno objavil na prosto dostopnih spletnih straneh in jih posredoval medijskim hišam, nato pa v izjavah medijem v zvezi z objavljenimi posnetki postroja potrdil, da ima Štajerska varda pravo orožje, ki so ga pripravljene uporabiti ter se Slovenski vojski in policiji ne bodo pustili razorožiti, saj niso dolžni spoštovati zakonov Republike Slovenije, ker sami spoštujejo svoje zakone; (3) nato pa še 5. 9. 2018 v Metliki na shodu proti gradnji Migrantskega centra javno pozival vse, da se pridružijo vardam, s takšnim svojim ravnanjem in besedami pa neposredno ščeval in pozival prisotne na zboru in javnost, ki je imela prost dostop do fotografij in posnetkov, k nasilnemu strmoglavljenju vlade R Slovenije in odstranitvi oseb, ki zasedajo najvišje funkcije v državi.

Privedeni je na zaslišanju pred preiskovalnim sodnikom očitana mu kazniva dejanja zanikal. Dejal je, da je pri ustanovitvi in postroju šlo za provokacijo z namenom, da bi si pridobil pozornost medijev, ki je ni dobil ob ustanovitvi 'dežele Štajerske' v letu 2017, da pa je sicer mnenja, da policija in vojska potrebuje pomoč pri varovanju meje in pri zagotavljanju javnega reda in miru v zvezi z migransko krizo, zato je ustanovil in postrojil 'Štajersko vardo', ki naj bi imela obrambno funkcijo in bi delovala v sodelovanju s policijo, vojsko in obveščevalno-varnostnimi strukturami. Zanikal je, da bi bili udeleženci postroja 1. 9. 2018 oboroženi, saj so imeli le nekateri pri sebi le 'air soft' orožje, ki pa so replike pravega orožja, vendar z njimi ni mogoče streljati pravih nabojev, res pa je, da je imel eden od udeležencev postroja tudi sekuro, ki pa jo je vzel na domačiji [redacted], da pa je ŠIŠKO to dopustil izhaja iz zgodovinskih dejstev. Ne zanika, da je na videoposnetkih na katerih nagovarja in grozi predsedniku vlade dr. Miru Cerarju on, vendar so bili ti posnetki na spletu „You Tube“ objavljeni že v januarju 2017 in so v zvezi s predmetno zadevo vzeti iz konteksta. Zanikal je, da je nameraval on ali da je koga nagovarjal na uresničitev grožnje zoper predsednika vlade. Posnetek je bil na „You Tubu“ objavljen javno, medijem je bila posredovana povezava do tega posnetka, pa ga do pridržanja s strani policije 6. 9. 2018 nihče, niti kdo od novinarjev ali policije ni niti vprašal za vsebino ali namen posnetka. Če bi dejansko pripravljaval oborožen upor, bi posnetkov zagotovo ne spravil v medije, prav tako pa tudi sam ne bi bil na postroju brez naglavne maske.

Po zaslišanju privedenega je pristojni državni tožilec Okrožnega državnega tožilstva v Mariboru, na podlagi določila prvega odstavka 204.a člena ZKP izjavil, da bo zoper privedenega Andreja ŠIŠKA, zahteval uvedbo kazenskega postopka in predlagal, da se zoper njega odredi pripor po 3. točki prvega odstavka 201. člena ZKP v zvezi s prvim odstavkom 20. člena Ustave RS, ker je podan utemeljen sum, da je storil kaznivo dejanje ščevanje k nasilni spremembi ustavne ureditve na podlagi prvega odstavka 359. člena Kazenskega zakonika (KZ-1) v zvezi s 355. členom KZ-1.

S predlogom pristojnega državnega tožilca se ne strinjam.

Pripor je iz pripornega razloga po 3. točki prvega odstavka 201. člena ZKP mogoče odrediti, ob utemeljenem sumu, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, ki je očitano privedenemu in če teža, načln storitve ali okoliščine, v katerih je bilo kaznivo dejanje storjeno in njene osebne lastnosti, prejšnje življenje, okolje in razmere v katerih živi ali kakšne druge posebne okoliščine kažejo na nevarnost, da bo ponovila kaznivo dejanje, dokončala poskušeno kaznivo dejanje ali storila kaznivo dejanje, s katerim grozi.

Po oceni preiskovalnega sodnika iz prilog kazenske ovadbe ne izhaja utemeljenost suma, da je privedeni storil kaznivo dejanje, ki se mu očita.

Kaznivo dejanje ščuvanja k nasilni spremembi ustavne ureditve po določbi 359. člena KZ-1 stori, kdor, zato da bi ogrozil obstoj, ustavno ureditev ali varnost Republike Slovenije, poziva ali ščuva k neposredni storitvi kaznivih dejanj iz 348. do 357. člena tega zakonika. Kaznivo dejanje oboroženega upora po določbi 355. člena KZ- 1 stori, kdor organizira ali vodi oborožen upor, da bi ogrozil obstoj Republike Slovenije, spremenil njeno ustavno ureditev ali strmoglavil njene najvišje državne organe.

Kaznivo dejanje, ki se očita privedenemu, se lahko stori le z direktnim naklepom. Za direktni naklep pa je značilno, da je podan le tedaj, kadar se storilec zaveda, kaj dela (intelektualna oziroma zavestna sestavina), in to tudi hoče (voluntativna oziroma voljna sestavina).¹ Kaznivo dejanje po 359. členu KZ-1 je napeljevanje in pripravljalo dejanje kot samostojno dejanje, storilec pa ravna s posebnim obarvanim naklepom, da bi ogrozil obstoj, ustavno ureditev ali varnost države.² Kaznivost oboroženega upora se kaže v obliki organiziranja in vodenja oboroženega upora, pri čemer mora imeti storilec obarvani naklep, da ogrozi obstoj Republike Slovenije, spremeni njeno ustavno ureditev ali strmoglavi njene najvišje državne organe. Gre za protipravno ravnanje večjega števila oseb, ki jih povezuje skupni cilj, določen v prvem odstavku 355. člena KZ-1. Predvideva pripravljenost udeležencev, da uporabijo silo in orožje. Biti mora namreč oborožen, kar pomeni, da morajo imeti osebe, ki so udeležene v uporah, pri sebi orožje, in to kakršnokoli.³

Pristojno tožilstvo utemeljuje sum z uradnimi zaznamki o zbranih obvestilih od občanov (12), z zavarovanimi spletnimi strani in zaseženimi predmeti pri privedenemu. Preiskovalni sodnik ugotavlja, da nihče od občanov, ki so bili prisotni na prireditvi 1. 9. 2018 in ki so policiji posredovali podatke, ne obremenjuje privedenega na način, da je privedeni prisotne na prireditvi pozival k oboroženemu uporah oziroma pozival ali ščuval k nasilni spremembi ustavne ureditve, navedeno pa ni razvidno niti iz govora privedenega na prireditvi 1. 9. 2018, ki je v prilogi 81 kazenske ovadbe. Privedeni je tudi na zaslišanju poudaril, da si prizadeva za spremembo ustavne ureditve, vendar na demokratičen način oz. kakor pravi privedeni 'po ljudovladni poti'. Prav tako iz uradnih zaznamkov izhaja, da večina prisotnih na prireditvi 1. 9. 2018 sploh ni vedela, zakaj se zbirajo, vedeli so le, da gre za prireditev, na kateri se bodo fotografirali in posnetke objavili.

Policisti ob hišnih preiskavah pri privedenemu ter pri [redacted] in [redacted] niso našli orožja, pri privedenemu so policisti sicer našli nekaj nabojev za vojaško orožje, vendar glede na količino (29) preiskovalni sodnik verjame, da ti naboji izvirajo iz osamosvojitvene vojne.

1 Selinšek, L., kazensko pravo, Splošni del in osnove posebnega dela, GV založba, 2007, str. 142-148

2 Glej Kazenski zakonik 2017, posebni del, s komentarjem, sodno prakso in literaturo, Dr. Mitja Deisinger, Poslovna založba MB, založništvo d.o.o, december 2017, str. 825-826.

3 Prav tam, op. 2. str. 817-818

Preiskovalni sodnik poudarja, da tožilstvo ni uspelo z ustrežno stopnjo suma utemeljiti izvršitelni ravnanj privedenega. Teoretično preiskovalni sodnik sicer sledi tožilstvu, da je pozivanje ravnanje, merjeno na ustvarjanje prepričanja o potrebi nasilnega delovanja zoper najvišje predstavnike vlade R Slovenije in vlado kot tako, vendar pa iz do sedaj zbranih dokazov tega ni mogoče ugotoviti za privedenega. Prav tako ne ščovanja, kot učvrščevanja takšnega prepričanja. Iz govora privedenega, kakršnokoli razlago tega govora bi že želeli uporabiti, ni mogoče sklepati, da je privedeni pri določenih ljudeh (še) ustvaril prepričanje, še manj pa bi se iz govora privedenega na prireditvi moglo sklepati na to, da bi se pri ljudeh, pri katerih je takšno prepričanje že podano, pa še kolebajo, učvrstilo. Čeprav je tožilstvo prepričano, da iz zbranih obvestil izhaja, da je privedeni za širjenje svojih idej o nasilnem uporuh zoper oblast uporabljal tako medije javnega obveščanja, javno dostopne spletne strani, prav tako pa je nagovarjal ljudi, ki so se njegovemu gibanju že pridružili ali so z njim simpatizirali, iz zbranih dokazov, ki so jih v tej fazi postopka predložili policija in tožilstvo, po oceni preiskovalnega sodnika, torej ni mogoče sklepati, da je privedeni s svojim ravnanjem tako pozival ali ščuval.

Res je, da privedeni v različnih posnetkih označuje predsednika vlade, dr. Mira CERARJA za veleizdajalca, rodomornika ali genocidnika, lažnivca, prevaranta in morilca oziroma velezločinec ter mu grozi s kramolo, pa vendar je treba opozoriti, da je od javne objave tega posnetka minilo že več kot leto in pol, pa ga do sedaj nihče od uradnih organov ni problematiziral, pri čemer gre prav tako izpostaviti, da je privedeni tudi v času volilne kampanje za državnozborske volitve 2018 uporabljal enako retoriko, pa očitno tudi tedaj ni bila zaznana nevarnost nasilnega rušenja ustavne ureditve.

Ob ugotovitvi, da ni podan utemeljen sum, da je privedeni storil očitano mu kaznivo dejanje, je brezpredmetno ugotavljanje obstoja okoliščin ponovitvene nevarnosti.

Po navedenem predlagam, da senat Okrožnega sodišča v Mariboru

o d l o č i

o nesoglasju dežurnega preiskovalnega sodnika k predlogu Okrožnega državnega tožilstva v Mariboru, za odreditev pripora zoper privedenega Andreja ŠIŠKA.

S spoštovanjem,

dr. Janez ŽIROVNIK
dežurni preiskovalni sodnik

PRILOGE:

• spis